

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра журналістики та філології

Добірка журналістських матеріалів: подорожній нарис

A selection of journalistic materials: the travelogue

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «бакалавр»
студентки спеціальності «Журналістика»
освітньої програми «Журналістика»,
групи ЖТ-61
Лобанок Дар'ї Володимирівни

Науковий керівник:
Ковальова Тетяна Вікторівна

Суми 2020

Бібліографічний опис

Лобанок, Д. В. Добірка журналістських матеріалів: подорожній нарис [Текст]: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавр; спец.: 061 – журналістика / Д. В. Лобанок; наук. керівник Т. В. Ковальова. – Суми: СумДУ, 2020. – 47 с.

У роботі на основі вивчення специфіки створення текстів нарисової публіцистики та особливостей використання образотворчих засобів у жанрах художньої публіцистики було створено власний інформаційний продукт – добірку подорожніх нарисів.

Ключові слова: публіцистика, подорожній нарис, образ.

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1.	7
ПОДОРОЖНІЙ НАРИС В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ	7
РОЗДІЛ 2.	12
СПЕЦИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ	12
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	15
II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ	177
ВИСНОВКИ	Ошибка! Закладка не определена.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ВСТУП

Один з найпопулярніших способів пізнати світ – подорожувати. Людство звикло до змін. Ще з давніх-давен, племена кочували з місця на місце у пошуках кращого життя.

На сьогодні ж є простіший спосіб, перед тим як їхати в інше місто, іншу країну з будь-якої причини, люди відкривають пошукову систему Google і запитують про те місце, яке бажають побачити. Так вони знаходять: традиційну кухню, культуру, визначні місця, ціни на житло, роботу.

У наш час є журналісти, які пишуть подорожні нариси, методом спостереження, вони описують все, що бачили на власні очі. Таким чином, допомагаючи читачеві знайти своє ідеальне місце.

Мета подорожнього нарису – змусити реципієнта побачити світ очима автора, тому важливо бути об'єктивним у своїх розповідях. Показати світ, який він є насправді, не писати лише про ідеальне, а зазначити також і мінуси того місця, яке ви описуєте.

Унікальність подорожнього нарису в тому, що ви не можете написати його не виходячи із дому. Ви мусите побачити світ на власні очі, зрозуміти його, а потім пояснити це своїй аудиторії.

Характерними елементами більшості подорожніх нарисів є опис транспорту, готелів та пансіонів, супутників, провідників, okazій з документами, грішми, проходженням митниці. У нарисах розкриваються особливості ландшафту та кліматичних умов. Культурна панорама відвідуваних місцин (з їх населенням, архітектурою, театрами, храмами, побутом та ін.) часто супроводжується історичними довідками. Мандрівники часто діляться спостереженнями про суспільно-політичну ситуацію, розвиток економіки, зокрема, виробництва, науки, освіти, літератури, мистецтва та про інші прояви національної, етнічної самобутності жителів різних регіонів світу. Автори

акцентують увагу на найбільш репрезентативніших, найпопулярніших зразках чужорідної культури.

«Подорож знаходиться на межі мистецтва і науки. У ній органічно поєднується те, що, здавалося б, знаходиться по різні полюси: документи, цифри, статистика і світ образів» [11]. Подорожні твори є предметом зацікавлення представників різних сфер інтелектуальної творчості (як джерело особливого походження географічних, історичних, культурологічних, фольклорних, літературознавчих та інших розвідок) [8]. Передача інформації засобами художньо-публіцистичного жанру – це одна з найрозповсюджених та найпростіших ніш не лише серед читачів, але й серед журналістів, за допомогою яких можна доступно донести будь-яку інформацію широкому колу читачів. Усе це засвідчує актуальність обраної теми.

Прикладами подорожніх нарисів різних періодів є твори А. С. Пушкіна («Подорож в Арзрум»), А. П. Чехова («Острів Сахалін»), І. А. Ільфа і Є. П. Петрова («Одноповерхова Америка»), В. М. Пєскова («Аляска більше, ніж ви думаєте»), Панаса Мирного («Подоріжжя од Полтави до Гадячого»), І. Нечуя-Левицького («Ніч на Дніпрі»).

Метою бакалаврської роботи є створення власної добірки подорожніх нарисів для друкованого чи онлайн видання.

Для досягнення поставленої у роботі мети необхідно виконати такі **завдання:**

- проаналізувати та виокремити важливі аспекти обраної теми: поняття та складові жанру подорожнього нарису;
- дослідити особливості написання подорожніх нарисів;
- проаналізувати українські ЗМІ щодо специфіки представлення у них подорожньої нарисової публіцистики;
- розглянути власні матеріали та визначити у текстах характерні риси, за якими ми відносимо їх до художньо-публіцистичних жанрів;
- створити власний інформаційний продукт.

Структура: кваліфікаційна бакалаврська робота складається із

пояснювальної записки, до якої входять вступ, два розділи; списку використаних джерел; інформаційного продукту; висновків до роботи.

РОЗДІЛ 1. ПОДОРОЖНІЙ НАРИС В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

Сьогодні про подорожі можна прочитати на сторінках популярних газет і журналів, як-от: «Газета по-українськи», «Країна», «День», «Новое Время».

Саме ці сайти ми і обрали для моніторингу. Ми моніторили сайти з січня 2020 року до 15 квітня. Щоб з'ясувати, які жанри найчастіше використовують при написанні подорожей та як часто трапляються подорожні нариси в медіа.

Усі видання мають постійну рубрику «Подорожі». Усі тексти обов'язково підкріплені фотоілюстраціями. Це можуть бути пейзажі, зображення флори та фауни обраної місцевості, репортажні, тематичні або жанрові фотографії, документальні знімки для ілюстрації історичних довідок, наведених у тексті, портрети.

«Газета по-українськи» – всеукраїнська суспільно-політична газета. Заснована у 2005 році підприємством ТОВ «Видавнича група «Нова інформація», до складу якого входять також щотижневий журнал «Країна» та інформаційно-новинний інтернет-ресурс Gazeta.ua, який запрацював у 2006 році.

Нами було проаналізовано онлайн версію.

Не так і часто з'являються матеріали обраного нами жанру. За три з половиною місяці у рубриці «Подорожі» у виданні «Газета по-українськи» опубліковано 28 матеріалів. Із них не знайшлося жодного подорожнього нарису. При цьому усі матеріали забезпечені власними фотографіями і мають підписи. Але вони більше схожі на репортажі, наприклад, матеріал «Готичні собори і легенди про Жанну д'Арк: Руан вражає древньою архітектурою». У тексті описуються місця, які можна відвідати у Франції, про це розповідає дівчина, яка потрапила туди у відпустку. Але для подорожнього нарису це дуже короткий матеріал, багато інформації попущено, наприклад, вона розповідала скільки коштує кава, але можна було б розширити і розповісти, які ціни у місті, скільки з собою потрібно брати туристам. Також варто зазначити, що у подорожньому

нарисі, окрім визначних пам'яток, може міститись інформація про людей, про культуру, про проблеми, які хвилюють містян. У тексті, на жаль, нічого не знайшлося.

Але є матеріали, які, невідомо з яких причин, потрапили до рубрики «Подорож». Такі як «Засновник Microsoft купив яхту за понад пів мільярда доларів» та «Українська рятувальниця Малібу: Федішин показала фігуру у сексуальному купальнику». Де за заголовками уже зрозуміло, про що буде розповідатись.

Звичайно, є матеріали присвячені коронавірусу та карантину. Таких знайшлося 8 публікацій. І знову, тут більше поради, як повернути кошти за втрачені квитки під час карантину, які міста і країни закриті для туристів.

Решта – короткі замітки про все, що відбувається за кордоном. Рейтинги кращих місць для відпочинку. Або це може бути інтерв'ю, де обговорюють життя у місті, наприклад, «Підлітком найбільше боялася стати невісткою у правильній галицькій родині – Галина Шиян», письменниця оповідає про різницю між Києвом і рідним містом Львів. Матеріал підкріплений австрьськими фотографіями, написаний простими реченнями, але заголовок не дуже зрозумілий, і доки не прочитаєш текст, не зрозумієш, до чого він.

Якщо не вдалось знайти подорожні нариси у рубриці «Подорожі», то можна спробувати подивитись рубрику «Блоги».

Зараз актуальніші теми про війну, політику і здоров'я. Нам не вдалось знайти на сайті подорожні нариси.

Журнал «Країна» – двомовний (україномовний та російськомовний) тижневий журнал загального зацікавлення. Заснований 2009 року підприємством ТОВ «Видавничий дім Нова інформація», до складу якого входять «Газета по-українськи» та інтернет-видання «Gazeta.ua». Перший номер журналу вийшов 27 листопада 2009 року.

Пишуть на суспільно-політичну і публіцистичну тематику.

У журналі у рубриці «Люди та речі» за 1 квітня 2020 року знайшли подорожній нарис «Біля кожного будинку є гучномовець, який будить зранку

співами», журналістка розповідає як проходить карантин у В'єтнамі. «Ван кофе і ту булочка» проходить скрізь», – огляд готелів у Європі.

Є текст, який схожий на подорожній нарис, але також є елементи есе, замальовки «Завечір придумали 46 синонімів до слова "секс"». Автор спостерігає за думками людей у метро. До речі, один з небагатьох матеріалів, у якому відсутні фотографії.

Взагалі, журнал містить у собі багато портретних нарисів з елементами подорожнього нарису. Метою таких матеріалів є показати через історію однієї людини культуру всією країни. У таких публікаціях можна знайти спогади окремих місць. Наприклад, матеріал «Було відчуття, що повернувся в совок. Руїна. Подумати не міг, що таке станеться з Кримом».

Газета «День» – щоденна всеукраїнська газета суспільно-політичної тематики, що виходить п'ять разів на тиждень (з вівторка по суботу). Містить як поточні новини, так і аналітичну інформацію. Виходить трьома мовами (українською, російською, англійською).

В онлайн виданні «День» також є рубрика «Подорожі». За чотири місяці всього вийшло вісім матеріалів. Із них маємо три подорожні нариси: «Капрі Михайла Коцюбинського», «Культуротерапія», «Архітектурні сторінки української історії». Автор тексту «Капрі Михайло Коцюбинського» розповідає про подорож у Капрі і проводить паралелі із життям письменника, який дуже любив цю місцевість. Нарис вбирає у собі моменти замальовки та есеїстики. У публікації «Культуротерапія», автор розповідає про Рим і Флоренцію та чому варто їхати туди саме взимку. В «Архітектурні сторінки української історії» можна помандрувати у селах Чернігівщини. Усі тексти підкріплені фотографіями.

Один матеріал присвячений відкриттю старої піраміди, одне інтерв'ю з альпіністкою, історія про Микулинецький замок.

«Новое Время» – російськомовний друкований щотижневий суспільно-політичний журнал. Часопис також має інформаційно-новинний сайт (українською та російською мовами) та онлайн digital версію журналу

(українською та російською мовами). Журнал видається протягом багатьох років, відмовляється створити друковану україномовну версію.

У виданні «НВ» рубрика називається «Travel», що перекладається з англійської як «подорож». Опубліковано з 1 січня 2020 року всього 43 матеріали. Із них 16 подорожніх нарисів.

«Франція = любов. Чому Бретань стає ідеальним місцем відпустки для все більшого числа українських туристів». Розповідається про особливу атмосферу північного заходу Францію. Тут згадується історія, цікаві місця і особливості кухні.

Подорож Вадима Абрамова до Іспанії під час карантину «Коронавірусом скуті. Про Барселону під час пандемії – розповідь жителя міста». Тут розповідається, як усе поступово згасає через карантин.

«Місто архітектурного бурлеску. Чому провести весняний вікенд у Празі – не найгірша ідея», «Вже не холодний континент? Українець, який повернувся з Антарктиди, розповідає про свою подорож», «Чому всім терміново треба на Ібіцу. Пояснює телеведучий і мандрівник Вадим Абрамов», «Тут знімали Лару Крофт. Храми, пляжі і унікальна енергетика - чим Камбоджа приваблює українських туристів», «Гудаурі і Бакуріані: огляд найпопулярніших гірськолижних курортів», «Вихідні в Африці. Хаос міст і незаймана природа Кенії», «Греція по-новому. Чому варто відвідати курорт Паргу, якщо ви втомилися від людних Афін», «Самий сніговий. Що потрібно знати про новий грузинському гірськолижному курорті Годердзі», «Правила Хорватії. Тут вміють створити свято на рівному місці», «Місто вільних людей. Шеф-кухар Марко Черветті розповідає про те, за що варто полюбити Венецію», «Правила життя Дубаї. Нафтовий розмах тут відчутний у всьому, а свій автомобіль є майже у 100% населення», «Як живе Ісландія. Тут вірять в ельфів, п'ють воду з-під крана, а за простецький їжу платять немислимі гроші», «Тут відпочивав Черчилль. Чому португальський архіпелаг Мадейра заслуговує стати наступним місцем вашої відпустки», «Сонце в синіх небесах. Чим зустрічає українських туристів столиця Непалу». Усі ці матеріали об'єднує те, що їх розповідають люди, що

відвідали певні місця у світі і їм є що розповісти. У більшості матеріалів, окрім розваг, їжі і культури, також розповідається про проблеми, із якими стикаються люди кожного дня. Про те, що у кожного міста, країни є свої переваги, але і свої ж недоліки. Читаючи цю публіцистику, ти ніби мандруєш поруч із автором і бачиш на власні очі їх подорожі.

Проаналізувавши чотири видання, можна дійти висновку, що подорожніх нарисів зараз не вистачає. Звичайно, зараз є набагато важливіші теми, окрім мандрівок. І всі автори пишуть про карантин, про політиків, лікарів. Зараз це дійсно є актуальною темою. Але також, люди втомились сидіти вдома, їм не вистачає звичаних прогулянок містом, відпусток, зміни клімату, тому зараз доцільно писати про власні подорожі, щоб захопити читачів хоча б на деякий час.

РОЗДІЛ 2. СПЕЦИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ

До творчого доробку увійшли три подорожніх нариси:

1. «Відпочинок по-одеськи»
2. «Минуле крізь призму сьогодення»
3. «О Боже, мамо, я в Берліні!»

Усі матеріали об'єднує одна тематика – подорожі. Нариси є короткими путівниками, що можна відвідати під час відпустки. Під час написання текстів, ми задавали питаннями: з якою метою ми пишемо та чи зрозуміють читачі. Мета написання саме подорожніх нарисів полягає в тому, що їх зараз вони майже відсутні, важко знайти в онлайн виданнях, окрім заміток, розповіді про мандри. Тим більш, що зараз більш популярним є тревелог, який не стосується журналістики.

Щодо простоти, то ми намагались уникати складних термінів або локаційних висловів, але якщо вони з'являють, то лише з поясненнями.

2.2 Технічні характеристики

Загалом, творчий доробок складає 58 482 авторських знаків з пробілами, це 1,462 кількість авторських аркушів.

«Відпочинок по-одеськи» має 21 628 авторських знаків з пробілами, надрукований на одинадцяти сторінках А4 формату, кількість авторських аркушів – 0,541.

«Минуле крізь призму сьогодення» має 16 997 авторських знаків з пробілами, розташованих на дев'яти сторінках, кількість авторських аркушів – 0,425.

«О Боже, мамо, я в Берліні!» має 13 865 авторських знаків з пробілами на восьми сторінках, кількість авторських аркушів – 0,346.

2.3 Авторський задум

Авторський задум – це перший етап творчого процесу. Це прототип майбутнього твору. Перед тим як почати писати текст, автор повинен обміркувати тему, подію, про яку пише, героїв, їх характери, з'ясувати у якому жанрі буде майбутній матеріал.

При написанні подорожніх нарисів, важливо було відвідати ті місця, відділити головну інформацію від другорядної, знайти тему.

Подорожній нарис «Минуле крізь призму сьогодення» присвячений культурі західної України, у ньому розповідається про подорож до Карпат. Текст насичений історичними пам'ятками і фактами. Має за мету розповісти про історичну цінність України.

Нарис «Відпустка по-одеськи» має більш розважальний характер. Це скоріше poradnik, як весело провести час в Одесі. Текст не має важких термінів, історичних фактів. Нарис більше схожий на огляд місць, які не є популярними серед туристів, але цікаві одеситам. Ідея полягала в тому, щоб показати, що Одеса – це не лише пляж «Аркадія», пам'ятник Дюку і вулиця Дерибасівська.

«О Боже, мамо, я в Берліні». Нарис зібрав у собі найпопулярніші місця у столиці Німеччини. Ідея полягає в тому, щоб показати культуру іншої країни, різницю між Україною та Німеччиною.

Метою написання нарисів є не лише зобразити гарні місця, а ще розповісти про культуру. Багато людей не замислюються, що у різних містах країн інший менталітет, традиції, правила.

У своїх тестах я хочу підкреслити, яке життя у таких місцях. Із чим стикаються люди, які складності. Так, наприклад, у матеріалі про Закарпаття, можна знайти, як важко людям жити у горах, який клімат.

А коли ми були в Одесі, то нам розповіли, що одесити не вважають себе українцями, вони живуть у портовому місті. І заробляють вони винятково за рахунок туристів, і дуже складно, якщо сезону не було.

Німеччина – країна, яка приймає усіх. Там вибудете відчувати себе вільним, вам завжди будуть раді допомогти. Тут неважливо, якого кольору у тебе

волосся, якої ти статі і хто твоя друга половинка. Це країна, у якій руйнуються стереотипи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Васьків М. Мандрівний нарис як жанр. Періоди його розквіту в українській літературі / М. Васьків // У пошуках Істини. Збірник на пошану професора Володимира Антофійчука / ред. І. Набитович. – Дрогобич : Посвіт, 2015. – С. 234–250.
2. Горбач М. Травелоги, або Як писати про подорожі. Читомо. 07.07.2016. – URL: <http://www.chytomo.com/news/travelogi-abo-yak-pisati-pro-podorozhi>
3. Гусєва О. О. Сучасний подорожній нарис: особливості трансформації старого жанру / Олена Олександрівна Гусєва. // Вісник Львівського університету. – 2014. – № 39. – С. 221.
4. Деремедведь О. М. Жанрові особливості англійської жіночої літератури мандрів кінця XVIII – першої половини XIX ст. (на матеріалі творів про Крим) : автореферат дис. на здобуття наук. ст. к. філол. наук : спец. 10.01.04 «зарубіжна література» / О. М. Деремедведь. – Сімферополь, 2008. – 24 с.
5. Ковальова Т. В. Розвиток жанру подорожнього нарису в українській журнальній періодиці 20–30-х рр. XX ст. : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунік. : 27.00.04 / Т. В. Ковальова. – Дніпропетровськ, 2014. – 21 с.
6. Морозова Н. Г. Грани восприятия Германии в контексте русской литературы путешествий / Н. Г. Морозова // Филология и человек : Научный журнал. – Барнаул : Изд-во Алтайского ун-та, 2008. – № 2. – С. 9–18.
7. Нерух О. Г. Теория и методология журналистского творчества [Електронний ресурс] / Олександр Георгійович Нерух – Режим доступу до ресурсу: <https://studfile.net/preview/6389513/page:14/>.
8. Стецюк К. І. Жанр подорожнього нарису на сторінках галицької щоденної преси (кінець XIX – початок XX ст.). [Електронний ресурс] / Катерина

Ісаківна Стецюк – Режим доступу до ресурсу: <http://www.lsl.lviv.ua/wp-content/uploads/Zb/NDI2015/JRN/PDF/36.pdf>.

9. Темченко Л. Особливості сучасного подорожнього нарису в суспільно-політичних тижневиках / Л. Темченко // Вісник Львівського університету. Серія : Журналістика. – 2015. – Вип. 40. – С. 299–304.

10. Тертичний А. Жанри періодичної преси. Навчальний посібник [Електронний ресурс] / Анатолій Тертичний. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://osvita.125mb.com/putevoy-ocherk-49193.html>.

11. Шачкова В. А. «Путешествие» как жанр художественной литературы: Вопросы теории [Електронний ресурс] / В. А. Шачкова // Филология. Искусствоведение. Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского. – 2008. – № 3. – С. 279. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/puteshestvie-kak-zhanr-hudozhestvennoyliteratury-voprosy-teorii>.

12. Юферева О. Медіа-травелог у сучасному друкованому виданні: жанрові витоки, специфіка, модифікації [Електронний ресурс] / Олена Юферева // Вісник Львів УН-ТУ. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <file:///C:/Users/HOME/Downloads/5251-10312-1-PB.pdf>.

II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

Відпочинок по-одеськи

Що таке Одеса? Місто у якому 225 років тому кожна людина мала шанс на нове, щасливе життя. Сюди з'їхались усі, хто мав проблеми із законом і погану репутацію. У цьому місті можна було змінити паспорти, забути власне ім'я і почати все спочатку. Мабуть, через це тут налічується так багато націй. Одеса славнозвісна шляхетними бандитами (Мішка Япончик і його банда, Григорій Котовський, Сонька Золота Ручка), особливим говором і, звичайно, морем. Місто, у якому поряд з туристичним життям вирує кримінальне. Але можете не перейматись, що вас можуть вбити за рогом власного дому, їх тут просто-таки немає: всі будинки напівкруглі.

День 1

Одеса...

Місто збудоване французами, італійцями, греками, а живемо тут ми – одесити.

На годиннику шоста ранку і я вже вибігаю з вагона. Серце починає битись швидше коли бачу вивіску «Ласкаво просимо до Одеси». Уже чути: «Таксі недорого», «Здам квартиру», «Дівчата, красиві, поїхали зі мною...». Люди, що ідуть поруч зі мною одягнені у верхній одяг, і не дивно, уже 12 вересня! Але мені це не заважає іти у шортах, футболці, сонцезахисних окулярах та ще й у капелюсі. У мене ж відпустка! Вже через 15 хвилин нас із мамою зустрічає Ольга, наша давня приятелька, між іншим господиня квартири, у якій ми будемо жити. Міцно нас обіймає і веде до машини. Їдемо у машині, а на вулиці вже галас. Здається, що місто ніколи не буває тихим. Я його називаю містом руху: тут постійно кудись поспішають. Але загалом це не жителі міста, а туристи. Аж раптом наш під'їзд, я вже однією ногою в іншому столітті: переді мною старовинні мармурові сходи, високі стелі, кімнатна квітка в кутку і маленьке автомобільне люстерко тітки Маші (завдяки йому, вона перевіряє, хто не закриває двері в під'їзді). Перетинаючи поріг дому, я іду коридором і бачу все ту

ж бібліотеку, але вже з новими книжками, де розвішені картини господині. І начебто нічого не змінилося, але за вікном чується більше шуму – нові сусіди.

Восьма ранку. Насичений аромат свіжозвареної кави додає гарного настрою. Наш стіл стоїть біля вікна, з якого видніється знаменитий дворик, і ми уже чуємо знизу сварку. Ось він – справжній одеський сніданок! Що може бути краще? А краще може бути лише сонечко, яке нарешті прокинулось і почало пестити нас своїми променями. Це означає одне – гарній погоді бути, а отже підемо на пляж.

Власне, чого приховувати, ми вже завантажуюємося в машину і поспішаємо побачити море. До пляжу «Ланжерон» їхати 40 хвилин. Всі вулиці, які бачимо на своєму шляху – спогади минулих років. Ось та сама вулиця Жуковського, на якій ми торік загубилися, а це Олександрівський проспект, де ми ходили до живого театру, тут вулиця Грецька і ми шукали «Котокофейню». Момент і ми проїжджаємо парк Шевченка, ось оглядове колесо на яке ми три роки не можемо потрапити. І нарешті...море. Настав час для морських процедур, але для тих, хто не є прихильником води можна прийняти сонячні ванни. На ходу знімаючи взуття, ще з рюкзаком на плечах, я поспішаю до хвиль. Яке приємне відчуття іти по вологому піску, коли твої ноги омиває морська вода.. Хто може стриматись і залишитись на березі, особливо у таку спеку? Хвилі кидають у різні боки, і тим самим видають ритм: дві слабкі, три сильних, а потім накриває з головою...

Вдосталь відпочивши, ми їдемо додому. Невеликий базар біля будинку так і кличе нас. Ми не втрималися і біжимо за свіжими продуктами. Ось наша улюблена «Бабусина булочна»! І що, ми не купимо смачну шоколадну булочку або пиріжок із сиром? Купимо!

Нарешті ми вдома. Пізній обід, душ, не дуже міцний, але такий бажаний сон і знову прогулянка. Сьогодні в планах просто згадати місто, пройтися улюбленими вулицями: Дерibasівською, Потьомкінськими сходами, Морським Вокзалом, Грецьким парком. Тут нічого не змінилося, окрім кафе на розі Єкатерининської вулиці, раніше була «Книгарня», а тепер «Книгарня Кав'ярня». У далекому 2015 році, таке кафе знаходилось зовсім на іншій вулиці та було

нашим улюбленим. Але вже у 2018, ми втратили до нього інтерес, там повністю змінили інтер'єр, що зробило його абсолютно не затишним. І новий варіант закладу також не дуже тішить: серед книжкових полиць поставили столик і баристу. Можливо ви думаєте, що гарна ідея, але ви не бачили першу кав'ярню – оригінальну. Вона була наповнена теплом і затишком: лампове світло, ненав'язлива музика, запах нових книг і насиченої кави.. На столиках під склом були відгуки від людей про кафе: передавали привіт із Росії, Ізраїлю, Львову та з багатьох інших міст та країн. Дивно, як одне місце встигло об'єднати в собі безліч різних національностей. Це лише підтверджує нашу єдність.

Гуляємо містом, а вулиці вже порожні: жодного туриста. Лише яскраві жителі, які все одно намагаються потішити тебе і заробити трішки грошенят, серед них і вуличні музиканти, і клоуни, і люди з дресованими птахами, і художники, – тут є місце всім.

Цей вечір був незвичний, я ще ніколи не бачила пустих вулиць в Одесі.

День 2

Якщо вчора море було темно-синього кольору зі смарагдовим відтінком, то сьогодні воно прозоре. Вчора бурхливе, сьогодні – штиль.

Оля кличе мене на атракціон «Нагодуй чайок». Не знаю, що тут особливого, але я погоджуюся і йду за нею. Дорогою з'їдаємо більшу частину булочки, але шматочок залишаємо для птахів. На пристані Оля починає кидати хліб просто вгору. Він падає у воду, і чайки підбирають – нічого особливого. Пізніше, коли птахи зрозуміли, що їх годують, вони висять у повітрі, буквально в метрі від тебе і чекають, коли отримають свій бажаний шматочок їжі. Логіка проста: вони кружляють над тобою, а ти годуй. І не потрібно платити, до речі, як за голубів на Дерибасівській.

Сьогодні на вулиці спекотніше ніж вчора. Тому ми з Олею вирішили поплавати. Оля в ластах, я – без. Після спеки море здається холоднішим, ніж є насправді. І з лівого боку чую: «Даша, вода тепла. Тобі здається. Головне швидко зайти». Мушу сказати, що самонавіювання хороша річ і тому не гаючи часу пірнаю у воду. Пливемо до хвилерізу, сонце засліплює очі, тому складно

побачити, що попереду. Нарешті, ми доплили до бажаної мети. Вау ... Яка краса! З лівого боку від мене багатолюдний берег, а з правого – відкрите море. Якщо подивитися вниз, то можна побачити маленьких рибок та медуз. Дивовижно, як відрізняється відкрите море. З правого боку воно значно темніше, майже нічого не видно, а хвилі здаються набагато суворішими ніж на березі.

Після насиченого пляжного відпочинку, ми вирішили відчутти себе справжніми одеситами: сісти з горнятком кави вдома та відпочити. Сьогодні в наші плани входить луна-парк.

Їдемо в парк Шевченка покататися на чортовому колесу. По дорозі в маршрутці чуємо смішну розмову. Водій на зупинці перераховує гроші, так стоїть кілька хвилин (в Сумах так заведено). Ну і пасажирка йому кричить: «Скільки можна стояти, їдьте вже на Торгову!», а водій у відповідь: «А я нікуди не поспішаю». «Зате я поспішаю», – відповіла жінка. І ми нарешті зрушили з місця. Нарешті я побачила вечірній луна-парк. Легка музика, галас зі страшних атракціонів, каруселі, величезна кількість людей, кафе на будь-який смак, солодка вата і дуже смачний карамельний попкорн. І ось воно – колесо огляду. Скажу так, не з кожного чортового колеса можна побачити відбиток місяця у морі.

Отримавши свою порцію позитивних емоцій, ми пішли за попкорном і кавою. Ми зайшли в «Арома Кава», випили лавандовий лате. Більше не було сенсу сидіти в парку, враховуючи, що головною метою було саме колесо огляду, тож сіли в маршрутку і поїхали до центру. Перед тим як іти додому, за традицією потрібно зайти на Дерибасівську. Йдемо ми з мамою, бачу, а ще працює «Пасаж», кажу: «Зайдімо, по вечірньому Пасажу ми ще не гуляли». І ми не помилились, що зайшли.

Отже, Пасаж Менделевича – історична будівля Одеси, з магазинами, торговою галереєю, квартирами та готелем. Пам'ятка історії та архітектури кінця XIX — початку XX століття. Всередині виявилось красиво, адже архітектура цієї будівлі сама по собі неймовірна, а вночі виглядає ще краще. Вона мала інші

фарби. У напівсвітлому приміщенні, з порожнечою і музикою – усе виглядає романтично. Десь вдалі лунають звуки гітари та скрипки, ми вирішили не зупинятися, а йти на слух. Так далеко в Пасажі ми ще не заходили. І в самій глибині стояли музиканти, а навколо них танцювали слухачі. Я ніколи у своєму житті не бачила щоб люди отримували таке задоволення від пісні. Музиканти жартували один над одним, по черзі співали, люди витанцьовували. Я бачила той контакт: слухач – виконавець. Хлопці співали єврейські, сербські, німецькі, ромські, польські, українські, литовські мотиви. На ходу складали нові вірші. Все виглядало так органічно, при тому що музиканти – це три різні колективи, одні з Одеси, одні із Києва, а інші з Литви. Виглядало так, ніби вони усе життя працюють разом. У якийсь момент, підійшов дорослий чоловік років сорока і попросив зіграти на гітарі, йому поступилися, ще й інструмент позичили. І скоріш за все музика грала б до пізньої ночі, якби не прийшли поліціанти та не розігнали вуличний концерт.

Сьогодні Одеса для нас відкрилась з ліричного боку.

День 3

Все теж ранкове сонце, але на вулиці не так вже і спекотно. Сьогодні ми їдемо на особливий пляж. Він знаходиться між Ланжероном та Аркадією. Навколо нього багато рифів, величезних каменів. А найголовніше – тиша. Тут не продають пахлаву, та й людей набагато менше. Тут дикий пляж. І якщо ви туди потрапите, то відчуєте повне усамітнення з природою. Море, чайки, гарячий пісок, легкий вітер і сонце.

У цьому році взагалі небагато людей. Оля каже, що весь сезон був не дуже активним: мало туристів. Після того, як відкрилася дорога у Європу, люди масово виїжджають як на роботу, так і на відпочинок за кордон. Вони вважають, що набагато вигідніше злітати в Єгипет або в Туреччину, ніж залишитись в Україні.

Приїхавши у відпустку до Одеси, я очікувала побачити переповнені пляжі, вечірній гул, багато веселощів і безтурботності. А в підсумку побачила закриті

парки атракціонів, менше екскурсій, а після 23:00 місто взагалі засинає. Відчуваєш себе трішки самотньо.

Зате з іншого боку, ми можемо отримати насолоду від прекрасних пейзажів, насолоджуватися звуками природи, нікуди не поспішати й дозволити собі кілька гарних світлин не боячись, що в кадр потраплять чийсь руки.

«Дашо, якщо це знову твоя авантюра, то я з тобою більше нікуди не піду», – кричала мама виходячи о дев'ятій вечора з дому. Я й сама не знала, що очікувати від сьогоднішнього вечора, тому що ми наважились піти на екскурсію по нічному театру імені М. Водяного.

Тролейбус був абсолютно порожній, не знаючи точно як виглядає вулиця на якій знаходиться театр, ми попросили водія сказати нам, коли буде наша зупинка. Звичайно ж приїхали на годину раніше, придбали квитки та пішли гуляти по найближчій місцевості. Якщо стояти до театру спиною і повернути праворуч, то можна потрапити на французький бульвар. До речі, мама мріяла відвідати цю вулицю, але ми не знали куди йти, ще й часу не мали. А тут зовсім випадково потрапили. Щоб ви розуміли, французький бульвар це одна маленька вуличка, де є дуже дорогий готель, винний магазин, кафе і занедбаний завод. Але навколо жахливо брудно, все зруйноване і це було найбільшим розчаруванням за проведений час в Одесі. Гуляючи та дізнаючись нові місця, година промайнула майже непомітно, якби різко не похолодало (Одеса завжди дивувала своїм кліматом, вранці спека, а ввечері холоднеча).

Ми підійшли до театру, закінчився останній спектакль, вся основна маса людей вийшла з приміщення і нашу групу урочисто запросили усередину. Там ми познайомилися з нашим куратором Тетяною. Після знайомства, всім видали по ліхтарику, тому, що екскурсія проходить у винятковій темряві. Побачивши театр ще при світлі, я подумала про те, що триста гривень витрачено дарма. На що тут можна дивитися кілька годин? Споруда всього у три поверхи, маленька, нічим не примітна. Щойно ми відігрілись, а нас знову просять вийти на холод з приміщення. Ми виходимо, Тетяна каже вступне слово, мовляв екскурсія

присвячена історії театру, на честь дня міста. З цього моменту починаються дива – в театрі вимикається світло і ми заходимо через чорний хід. Одразу підіймаємось на другий поверх і бачимо кришталеву лампу, що відблискує завдяки вуличним ліхтарям, а ще висить красива модель коня. Коли стоїш і дивишся на вулицю, то видно фонтан, який зроблений у формі музичного ключа. Найцікавіше, що знизу, всього цього не побачиш. На першому поверсі з'являється портрет Михайла Григоровича Водяного. Починається історія, факти з його життя, про те, як він любив цей театр, як його заснував і віддав йому всього себе. Найдивовижніше, що він був актором театру музичної комедії, але як говорила його колега Євгенія Дембська: «У нього взагалі не було слуху». Наступна наша зупинка – костюми. Ці вбрання в реальності більше ніхто не одягне, вони просто висять там щоб люди пам'ятали персонажів і хто їх грав. У цьому ряду стояла пишна сукня смарагдового кольору (так, навіть у темряві можна було її розгледіти). Нещодавно його носила та сама актриса Євгенія Дембська, на жаль вона померла влітку, не доживши до свого 99-річчя. Останні роки вона мала одну роль, але яку! Грала у спектаклі «Біла акація». Чомусь у мене ця жінка асоціюється з Фаїною Раневською. За словом в кишеню не полізе, при цьому завжди мала тактовність. Вона була набожною й усі квіти, які їй дарували глядачі вона відносила до церкви. Тетяна розповідала, як влітку на фестивалі показували спектаклю «Біла акація» і акторці стало не добре. Одразу швидка під'їхала, жінку відвели до машини. У авті був молодий лікар, він також почав хвилюватись, налив їй корвалол. А Євгенія Михайлівна каже: «Е ні хлопче, я таке не п'ю. Ти мені краще коньяк налий».

Поки ми розглядали костюми й дивилися на проєктори як будувався театр, в приміщення ехом пролунала солов'їна пісня. Десь із темряви до нас наближався Попандопуло. Шоку глядачів не було меж. «І що я в тебе такий закоханий?» – наш діалог почався саме з найзнаменитішої, навіть, крилатої фрази. Герой жартував з нами справжнім одеським гумором, спілкувався, сміявся, показував як працює його зброя. Але сам розпал почався, коли Попандопуло заліз під сукню, що на манекені й дістав пляшку...самогону. Спочатку всі посміялися,

думаючи, що це вода. Тут випадково знайшлися чарки й за бажанням можна було спробувати. Ну скажіть, хто відмовиться пити з самим Попандопуло, це ж той герой, який нікого не залишив байдужим після перегляду «Весілля в Малинівці». Самогон звичайно був що треба! А заїдали ми солоними огірками, які власноруч вирощував, збирав і консервував Микола Завгородній (заслужений артист України).

Наступна наша зупинка була на четвертий поверх (який не видно). Це була майстерня. Ось тут уже було дійсно темно і ми почали використовувати ліхтарики. Кімната заставлена картинами, плакатами, фарбами, пензликами, драбинами. Складно описати в темряві. Ти намагаєшся розглянути все, але маєш недостатньо світла і часу. Ти йдеш, а твої черевики прилипають до підлоги, бо ти вліз у фарбу. Посеред кімнати стояв невеликий стіл. За ним, при світлі ліхтарів, ми малювали Дюка. Кожен, хто брав участь у конкурсі на найкращий малюнок, мав можливість потрапити безкоштовно на новий спектакль театру – «Польська кров».

Вдосталь відчувши себе творцями ми вирушили на сцену через костюмерні та кімнати для гриму. Ось зліва від нас кімната Водяного, праворуч – Дембської. Тут навіть не змінили таблички. Перед самою сценою величезний дзеркальний хол, де артисти налаштовуються перед виставою. Поки ми стоїмо і чекаємо виходу на сцену, чутно чийсь спів. Посеред сцени на підлозі сидять хлопець і дівчина у ролі матроса та кухарки. Це актори Олександр Кургіскін та Ірина Гусак, можливо хтось з вас дивився оперету «Сільва»? Вони там грають. Такі втомлені й такі щасливі, після виступу сидять і грають пісні. Я бачила як світилися їхні очі. В них було стільки життя, вогню, а ще трохи самогону Попандопуло. Ми так багато співали про моряків і спілкувалися, що навіть не помітили як час добігає кінця.

На останок нам запропонували відчутти себе справжніми акторами й стати на сцені, щоб перед нами розкрили завісу. Кажуть, що це зворушливо та загадково. І в якийсь момент хвилювання героїв передалося нам. Глядачі стоять і тремтять, здавалося б, все зрозуміло в залі порожнеча, але коли пішов

зворотний відлік, ноги стали ватними 5, 4, 3, 2 ... і... відкривається завіса, світло відразу ж ріже очі, а з заднього ряду встає режисер і кричить «Не вірю, я вам не вірю». З цього моменту у нас почався безкоштовний майстер – клас «Як поводити себе на сцені», по завершенню, кожен мав змогу доторкнутись до прекрасного і зіграти маленьку роль. Тепер я професійно вмію вимагати гроші на вулиці.

День 4

Ну це ж абсурд! За чотири роки жодного разу не потрапити в Оперний театр. Ми знову проспали. Але хіба Одеса це тільки театр? Одинадцята ранку, перед нами відкриті всі двері, тому сьогодні ми згадуємо «одеський» говір за допомогою Привозу.

«Привоз» – великий продовольчий ринок в межах історичного центру міста Одеси. Вважається однією з міських визначних пам'яток. Це місце в яке можна прийти і купити все за ціною, яку виторгуєш. Для людей, що працюють на цьому ринку одне задоволення стояти й сперечатися з вами. Тут є все. Кожен продавець намагається заманити тебе до свого павільйону. Тут використовують і метод проби, і знижок, і запевняють, що товар найсвіжіший. Але чим ще примітний ринок, так це скульптурою тьоті Соні в Молочному павільйоні. Ходять чутки, що коли її потерти, то збудуться всі ваші бажання. Як розумієте, тьотя Соня з бронзи перетворилася в золото.

Важливо знати, що саме місце є не дуже безпечним, тут багато кишенькових злодіїв, тому речі потрібно тримати при собі дуже уважно. Ще один мінус Привозу – бруд. Жодних урн, усе сміття просто літає по ринку. Продавці навіть не заморочуються над прибиранням, вони просто викидають поруч зі своїм відділом. До таких зникає бажання підходити.

Вдосталь находившись по базару, за старою традицією ми заходимо в перевірену роками столову «Пузата хата». Все як і раніше: усміхнений персонал, смачна солянка і котлети, а головне – недорого і знаходиться у центрі міста.

Сьогодні ми вирішили підкорити ще одне місце, стати більш освіченими в алкоголі. Ми йдемо в Музей Шустова. Це коньячний завод. Як виявилось сама

екскурсія безкоштовна, але дегустація напоїв коштує грошей. Оскільки ми дівчата тендітні, то взяли одну дегустацію на двох і не пошкодували.

Власне, що собою представляє музей Шустова?

Музей коньячної справи Шустова або як ще звикли називати «Музей Коньячного Мистецтва Шустова» – це музей при Одеському коньячному заводі, що входить в міжнародний алкогольний холдинг «Global Spirits». Присвячений історії заводу, історії династії Шустових, технології виробництва коньяку (бренді), коньячній справі в Одесі.

Оригінальний інтер'єр музею, який розташований фактично в підвалі (підземному цеху) Одеського коньячного заводу, виконав відомий український архітектор і дизайнер Денис Беленко. Щойно ви потрапляєте до приміщення, увагу до себе привертає стеля оформлена у вигляді дзвону із коньячних пляшок, а коли через скло проходить світло, то стеля здається різнокольоровою.

Зустрівши нашого гіда, ми поринули у історію коньячного заводу. Звідти ми дізнались про історію створення алкогольного напою в Російській імперії, а згодом в Україні. Започаткував коньяк в наших краях Микола Леонтійович Шустов, а продовжили його справу сини. До речі, як відомо, лише у Франції є термін «коньяк», в інших країнах є термін «бренді», але якщо на заводі працює француз. Але у Шустових не працювали іноземці, хоча їх продукція називається коньяк. Все через те, що давно брати виграли конкурс по алкогольним напоям у Франції, що і дало право іменувати свій бренд оригінальною назвою.

На одеському підприємстві Шустових, випускалося 39 найменувань продукції: вина, коньяки, виноградні горілки, аперитиви, пунші та наливки. А також у 2015 році Музей був занесений на туристичну карту винних маршрутів, складену Асоціацією по культурно-туристичному обміну при Раді Європи .

Після екскурсу до історії коньячної справи, ми потрапили на урок хімії, де нам показали як робиться спиртний напій, що для цього потрібно. Нас відвели у великий підвал, що називається винокурільня. Тут викурюються власні коньячні спирти, які на довгі роки закладаються на витримку в дубові бочки.

Коли заходиш до приміщення, одразу відчувається різки запах спиртів, саме так проходить процес бродіння – випаровується вино, цей процес називають «частина янголів». Пари вважаються корисними, якщо ви хоча б 10-15 хвилин пробудете у приміщенні, то у вас зникне нежить, а ще ходять чутки, що ці аромати продовжують вам життя.

Взагалі, рецепт виготовлення коньяку не складний: спочатку виготовляють вино, а потім напій проходить відомий усім ще з уроків хімії процес «дистиляція», звідти ми отримуємо коньячний спирт, який потім занурюємо у бочку.

Якщо ви думаєте, що ємність для рідини не має жодного значення, то ви помиляєтесь. Смак і колір саме з'являється завдяки дубовій деревині.

Далі ми дегустували коньяк різної витримки і продивлялись, якими апаратами для виготовлення напою, користувались у давні роки.

До речі, один із цікавих фактів: погребі заводу, в яких сьогодні, зокрема, розташовується музей, раніше з'єднувалися з катакомбами. До революції через підземні виробки в них проникали підприємливі мешканці Молдаванки, розкрадаючи алкогольні багатства заводу. Зараз катакомби не функціонують. Залишилася лише ведуча вниз ліфтова шахта, і відвідувачі кидають в неї монетки – «щоб повернутися».

Пізнавши історію алкоголю на смак, ми зрозуміли, що міцні напої не для нас.

Знову вокзал, знову вивіска «Добро пожаловать в Одессу». Але тепер замість посмішки – сльози. Знову додому. Але це ще не кінець, як казав Остап Бендер: «Лед тронулся».

Минуле крізь призму сьогодення

Що таке 24 години у потязі? Ні, це не сон, а два журнали із розгаданими кросвордами, десять зупинок, кава, гра «контакт», біг за потягом та загублена постіль.

Все почалось із невеличкого але мальовничого міста Тростянець. Нам дуже пощастило: їхали у вагоні із дитячим табором. Перша зупинка – Суми. Тридцять хвилин мали для прогулки, тож ми вирішили купити ще кросворди, каву та сходити до магазину за печивом. Так як зупинка була довлі довга, ми вирішили прогулятись подалі від вокзалу. По дорозі показувала родині своє колишнє місце роботи «Global Bilgi», навіть зустріли кілька колег. Магазин «Їжачок», стоїмо на касі, маємо ще 15 хвилин, дзвінок телефону: «Ви де? Ми вже відправляємось. Зупинка виявилась лише 15 хвилин». Біжимо із тіткою назад. Уже і печиво не потрібне, аби встигнути на потяг. Добігши до вокзалу, бачимо як наш потяг починає рух. Одразу згадується фраза із фільму «Форест Гамб»: «Біжи Форест, біжи». Я не знаю як, але ми за лічені секунди добігаємо і стрибаємо в останній вагон. Дійшовши до нашого купе, зрозуміли, що потрібно кидати палити і займатися спортом, бо так ми довго не зможемо. Більше ми не ризикували і виходили не так далеко. За вікном сонце, поля, старі домівки, села. Яка гарна і затишна наша Україна.

Далі кілька зупинок, ще кілька розгаданих кросвордів, і о 23 годині ми дістались Києва. Але через досвід із Сумами, вирішили не ризикувати і відійшли не далеко від потягу – випити каву. Який же гучний вокзал! На всіх минулих зупинках, було так тихо и приємно, а тут... Одразу видно – столиця: «Таксі недорого», «Здам квартиру», «Я хвора жінка, купіть у мене ікону». Усі штурхаються, поспішають. І лише закохані не помічають час. Повертаючись до свого вагону, побачила молоду пару: руда дівчина невеликого зросту і плаче, а поруч хлопець у військовій формі, заспокоює. Скільки ж сліз бачив цей вокзал. Добре коли, кохана людина у безпеці і поруч з тобою.

Восьма ранку, зупинка «Львів». Довгоочікуваний, величний і старий. Тут і ремонтні роботи, і той же галас: «Здам квартиру», «Львів – Варшава – недорого».

Стоїмо на зупинці, чекаємо таксі. Усі україномовні, навіть мій дядько, який не розуміє української мови (він приїхав із Риги) уже через кілька днів заговорить на ній. Доки їдемо у машині бачимо вже першу пам'ятку – Церква Св. Ольги та Єлизавети. Ще п'ять хвилин і ми на місці – готель «Престиж».

Невелика затишна будівля розташована в тихому місці. Одразу ж привертає увагу своїм досконалим стилем оформлення, який викликає, для його відвідувачів відчуття комфорту і затишку. Але найголовніше те, що готель знаходиться недалеко від визначних пам'яток міста.

Ні гаючи ні хвилин свого часу, бо у Львові ми лише на один день, ми вирушаємо на зустріч пригодам.

Ви знали, що старе місто це історичний центр Львова і вважається, що саме звідси починається його зародження. Тут вулиці названі на честь людей, які тут жили: Вірменська, Грецька. Єврейська и т.д. Ці вулиці знаходяться по колу, а точніше – по квадрату. А по середині старий ринок, з якого все починалось. Найцікавіше, що для того щоб жити у будинках поруч із ринком, на одну людину давалось три вікна з видом на центр. Більше вікон міг отримати лише священник.

Тут, у центрі є і Ратуша, і Кав'ярня Копальня, і безліч костелів. На західній Україні люди дуже набожні. Церкви ніколи не бувають пустими. А що цікаво, нікого не хвилює до якої конфесії ти належиш. Головне – твоя віра. Тому тут можна побачити православні церкви, протестантські, католицькі і греко-католицькі костели. До речі, є цікавий факт, як зрозуміти до якої конфесії належить церква. Для цього потрібно лише подивитись на купол. У кожній конфесії – своя форма хреста.

Заснував Львів – Король Данило. Ні в якому разі не Данило Галицький. Як розповідав нам екскурсовод: «То непрофесійний історик назвав його галицьким, а ми тепер страждаємо». Ми встигли відвідати шляхетне казино, яке проектували архітектори, що працювали над Одеським оперним театром. Там є скульптура присвячена Гераклу, де він душить змію (перемога добра над злом). А містяни,

скульптуру називають по іншому: «Чоловік душить тещу». Також ми встигли відвідати Пивоварню та Львівський театр. За один день, ми встигли відвідати безліч пам'яток, дізнатись багато цікавої історії. Так дивно, львів'яни роблять легенди та розповіді з камінчика. У яку сторону ти не подивися – тут усе пронизано яскравими історіями. Дуже шкода, що інші міста так не цінують своєї культури, хоча я впевнена, що у кожному місті є своя особлива історія.

Сьома ранку. Сніданок, знову збираємо речі, біля готелю на нас чекає таксі. На вокзалі автобус, нас вітає Андрій, куратор туру до Карпат. «Ми маємо ще 20 хвилин, тому можете випити кави або почекати в автобусі», – посміхаючись каже екскурсовод. І звичайно ми вирішили піти випити кави. Найбільше у великих містах мені подобаються газетні крамнички. Завжди уявляю, як зранку перед роботою купуєш газету із свіжими новинами, кава і далі продовжуєш свій шлях. Звичайно тут я також знайшла таку крамничку, не втрималась і купила в дорогу газету «Високий замок».

Нарешті ми вирушили, але одразу ж потрапили у затори, які продовжувались дві години. Причиною стала аварія. Проїжджаючи повз, ми побачили машину, яка була у вигляді гармошки, а поруч тіло. А трохи далі табличка з написом «Будьте обережні! За останній рік, тут вже сталось більше двохсот аварій». Після побаченого, в автобусі затаїлась тиша, така неприємна. Просто людина їхала з дому або додому і більше вона не повернеться. Нумо бути обачнішими на дорозі.

Наша перша зупинка – санаторій «Карпати». Серед карпатських живописних гір розташувався один з найгарніших і найромантичніших палаців країни, наче у казку запрошує нас мисливський палац графів Шенборнів (1890р). Він дивиться на нас 365 вікнами, запрошує через 12 входів у 52 кімнати. Палац оточений гарним парком з багатьма екзотичними рослинами. Як розповідав наш гід Андрій, то раніше замок був повністю покритий плющем, але колись до одного з пацієнтів у палату, через рослину заповзла змія, а то якраз був

кардіологічний відділ, у чоловіка ледве серце не зупинилось і після цього зрубали пліщ повністю.

А у самому будинку є камінний зал, у якому висить люстра у вигляді жінки з рогами, хвостом і копитами. Хазяїн будівлі виготовив її на честь своєї дружини, яка зраджувала йому. Тому люстра уособлює у собі коварність жінки. Ось чому зараз кажуть «дружина наставляє роги». Існує давня легенда, що коли чоловіки їхали на полювання, то жінки виставляли роги з біля будівль, як знактого, що вона залишилась одна і можна заходити у «гості».

Наступна зупинка – Мукачево. Звідки б ви не наближались до міста, за десятки кілометрів, на самотній гостроповерховій сопці, як магніт, притягує овіяний легендами і бойовою славою мукачівський замок «Паланок» 14 століття. Цей визначний воєнно-архітектурний пам'ятник середньовіччя був збудований для охорони контролю торгових і військових шляхів. Деякі джерела стверджують, що вже в 9-10 столітті нагорі було невелике укріплення, збудоване для охорони кордонів Київської Русі за Карпатами. Спорудив замок руський князь Федір Корятович і перетворив його у свою резиденцію. Замкові стіни пам'ятають свою захисницю Ілону Зріні, що проявила дива мужності та героїзму при обороні замку.

Чим цікавий замок? По-перше він збудований на згаслому вулкані, по-друге він ніколи не був захоплений ворогами. Називається «Паланок» тому що був оточений частоколом – огорожа з товстих жердин, або як називали тоді – палі. До речі, це була перша лінія оборони від ворожих сил. Друга лінія – це підйомний міст та вузький прохід, палац стояв на воді і ніхто не міг пройти. Третя лінія оборони – пастка у самому замку. На випадок, якщо вороги все ж таки змогли потрапити всередину фортеці, то у нападників була можливість прямим ходом дійти до своєї цілі. Був невеличкий тунель. Щойно війська потрапляють всередину – вхід зверху зачиняється, але людей все більше і більше потрапляє всередину і брама зачиняється з усіх боків. А тут вже жорстока смерть, або нестача кисню і хто виживав, то отримував опіки від гарячої смоли, яка лилась зі стелі.

Існує легенда про обманутого чорта у палаці. У дворі Мукачівського замку збудований глибокий колодязь, який нібито з'єднаний таємними ходами з берегами Латориці. Колодязь вирили за наказом подільського князя Федора Корятовича. Згідно переказів, князь уклав договір з бісом на мішок золота, щоб той допоміг вирити глибоку яму з водою. Але казна Корятовича спорожніла, і тоді один з його помічників порадив схитрити – чорт не вказував точну кількість золотих монет, отже кинути у мішок можна було, навіть, дві монети. Біс обурився й у страшному гніві кинувся до колодязя зі словами: «Все одно воду пити з нього не будете!». З тої пори у колодязі інколи можна почути шерехи та незрозумілі звуки. Кажуть, то вовтузиться обманутий чорт.

Далі ми відправились у Берегове. Якщо хочете відчутися себе в іншій країні, де більшість людей не розуміють української, російської та англійської, однозначно вам потрібно в столицю угорської України – Берегово. Саме місто підготувало для гостей готичний костел «Всіх Святих», костел реформаторів, «Графський двір» – садиба князя Бетлені, величний будинок імперського суду. Але як не дивно, найбільше туристів цікавлять унікальні термальні води, що піднімаються з глибини 1600 метрів та лікують від 36 хвороб, аналоги їм є лише в Новій Зеландії. Ми не могли оминати джерела «чарівної» води, тому звичайно поїхали омолоджуватись та лікуватись.

Що можна сказати? Ви коли-небудь були в аквапарку? Теж саме, але без атракціонів. Там навіть запах однаковий – натрій хлору. Особливих чудодійних зцілень ми не помітили. Але наступного дня я вже мала температуру й хворе горло. А як відпочинок – цікаво. Важливо дотримуватись кількох правил: у кожному джерелі не більше семи хвилин, виходити на подвір'я та чередувати гарячу і холодну воду.

І нарешті – дегустація вин. Ми потрапили до винороба Гергея Параски, який пригостив нас домашнім вином. Чоловік, із Румунії, закінчив університет за спеціальністю «виноробська справа», зараз викладає дисципліну з виноваріння і разом із братом заробляє гроші на смачному алкогольному напої.

Отже перед тим, як частувати вином, запам'ятайте кілька правил, як відрізнити гарний напій від неякісного. Перше – це запах. При відкритій пляшці, вино не повинно розповсюджувати запах на всю кімнату, максимально почути на нюх вино можна лише на відстані чотирьох пальців, не більше. Коли збовтати у бокалі напій, на склі повинні залишитись масляні розводи. У будь-якому разі залишається осад. Якщо його не має, то це неякісне вино. Ми продегустували шість різних смаків. Червоне, біле, сухе, напівсолодке та солодке. Насправді вино було дуже смачним, Гергей розповідав про бабусю якій так сподобалось вино, що вона на кожну дегустацію приходила лише за одним смаком – квітковим. Після такого чудового частування нас відвезли до місця ночівлі. Вино виявилось досить міцним, тому усі, хто його коштував не могли рівно пройтись до автобусу. Але наша група швидко познайомилась між собою і вже знайшли пісню для спільного виконання.

Ужгород. Це місто я буду згадувати все життя. До того як зібратись у подорож до Карпат, я мріяла потрапити до Львову. Можливо через це я його переоцінила і тому мені не так сподобалось. Але Ужгород заповнив моє серце. Ми мали всього кілька годин, і нажаль не встигли його обійти повністю. Це найменший обласний центр України, який має кордон із Словаччиною, тому у молоді є звичай – завжди ввечері на прогулянку брати паспорт, бо ніколи не знаєш у якій країні прокинешся. Перша згадка про це вічно прикордонне місто на річці Уж датується 872 роком, воно зачаровує своїм шармом і колоритом навіть найвибагливішого туриста. Прогуляйтеся історичною вулицею міста – Корзо, обов'язково огляньте найвідоміший храм міста Кафедральний Хрестовоздвиженський собор, римо – католицький костел св. Георгія, огляньте один з найстаріших в Україні замок 14-го століття, пам'ятку садово-паркового мистецтва державного значення – ботанічний сад УжНУ, Закарпатський музей народної архітектури та побуту (скансен) та обов'язково завітайте в культову корчму «Деца у нотаря». А ще не забудьте подивитись міні скульптури, їх

нараховують близько сорока, по всьому місту. І Ужгород, навіть, потрапив до книги рекордів Гіннеса зі своїми мініатюрними формами.

Ми встигли завітати до ужгородського замку де затамували подих від краси. Від найдавніших історичних часів і до кінця Першої світової війни цей замок і місто мали назву Унг, Унгвар. «Унг» із тюркської мови – ріка, вода та «вар» з угорської – укріплення, замок. Розташований на невисокій горі, що колись була вулканом, а зараз тримає на собі один із найстаріших замків Закарпаття. На сьогодні, він є музеєм. Він має два поверхи, де зберігає посуд з давніх часів, прикраси, погнута корона, картини. Коли ти розглядаєш полотна хазяїнів цього замку, бачиш їх зброю, розумієш скільки подій тут відбулось, стіни пронизані біллю і радістю. Історія палацу просто вражає.

Прикрашають замкове подвір'я старовинні скульптури. Мабуть, найцікавішою з них є скульптура хижого орла. Міфічний птах стародавніх угрів, що відтворений у бронзі, є символом непереможності духу народу. За легендою, саме він приніс ватажку національного повстання шаблю, якою той боровся проти поневолювачів. Кожен бажаючий може завітати сюди і зрозуміти всю красу цього місця.

День завершується розважальною програмою у Лумшорах – купання в чанах. Розвага діє за принципом лазні. Ви нагріваєтесь, а після вибігаєте на холодне подвір'я, пірнаєте у воду. Уявіть собі здоровезний чан, який стоїть на відкритому вогні, вода у ньому нагрівається і ви просто варитесь. Більше десяти хвилин так сидіти не можна, тому поруч знаходиться гірська річка, куди ви прямуєте після чану. Насправді естетично такий вид відпочинку приваблює більше ніж сауна. Але як на мене особливого нічого немає, просто ніхто більше таким не користується. Хоча таку розвагу можна зробити у кожному місті.

І звичайно, ми не могли оминати природу Закарпаття. Наш останній день присвячений Синевіру, та водоспаду Шипіт.

Візитною картою Українських Карпат, є незрівняної краси озеро Синевир, знане це в народі як «Морське око», воно вабить до себе мальовничими гірськими пейзажами та чистою кришталевою водою, в якій здавна водяться

благородна форель. Озеро утворилося приблизно 10 000 років назад на висоті 989 метрів і має максимальну глибину 22 метри. Існує легенда, про утворення озера. Колись давно у графа була донька Синь і закохалась вона у звичайного парубка, якого звали Вир. Він не мав жодних статків і звичайно ж жодного приданого, тому батько дівчини був проти їх зустрічей. Але що пробиш, кохання. Синь та Вир потайки зустрічались, але коли батько це помітив то вирішив вбити хлопця. Його піддані скинули на нього скелю. Син знайшла його бездиханне тіло, обійняла камінь і почала плакати. Вона так сильно плакала, що утворилось озеро. Вода у ньому була така чиста і така синя, як і очі Синь. Так і утворилось озеро Синевир із маленьким острівцем.

Якщо вірити у цю історію, то зараз воно таке ж чисте и синє як і у давнину. Але скажу чесно, потрібно мати гарну витримку та легені щоб побачити таку красу. Все через те, що озеро знаходиться на горі і до нього важко підійматись. Але це дуже корисно для здоров'я, вас оточує природа: гори, дерева. Від чистого повітря у деяких людей паморочилась голова. Але це варте того. Люди, які живуть там придумали собі спосіб заробітку. Вони виготовляють лікувальні сиропи, засушують листя для чаїв, засушують гриби. Найголовніше, що все це їм дає природа. Люди звикли жити у гармонії із нею. Хоча як казав Андрій: « У горах може жити лише та людина, яка тут народилась». Це правда. Адже клімат вологий, постійно холодно, підйоми, землі не пристосовані для обробки. Але крутість полягає в тому, що люди не бажають покидати свій рідний край. Молодь має поїхати в інше місто щоб вивчитись в університеті або закордон на заробітки, але повертаються додому, зустрічають своє кохання, заводять сім'ї.

І нарешті – Пилипець. Тут з висоти 15 метрів багатьма заворожуючими каскадами між скелями скидає води в мальовничу гірську долину один з найкрасивіших водоспадів України – водоспад Шипіт. Він бере свій початок з великого підземного джерела, в одному з найгарніших місць українських Карпат – полонині Боржава. Перебування тут чудово допомагає відпочити від цивілізації та дає нові життєві сили.

Насправді, це були три занадто насичені дні. Ми відчули себе справжніми мандрівниками, і поверталися додому у повному захваті від побаченого. А тепер, давайте підведемо підсумки нашої подорожі:

1. Перше правило туриста – дивись під ноги.
2. Якщо вас назвали цімбурулька або цімбуруль – не ображайтесь, тому що вам сказали комплімент, що ви дуже файний.
3. Якщо ви не дуже орієнтуєтесь у діалектах, не ведіться, що лупиздрик – це насіння.
4. Беріть теплий одяг.
5. Їжа смачна, але дуже жирна, тому візьміть із собою активоване вугілля.

Але найважливіше! Не забудьте з собою гарний настрій.

О Боже, мамо, я в Берліні!

У кожного в житті буває свій перший раз: перший поцілунок, перша робота, а я вперше у житті поїхала до Німеччини як туристка, а не заробітчанка.

Для мене Німеччина завжди одного кольору – сірого. Постійно холодно, дощить. Але людям така погода не заважає яскраво виражати себе та весело проводити час. До речі, ця країна має особливість: на вулицях не має реклами.

Отже, повернімося до Берліну. Можливо це місто не зберегло у собі багато архітектурних пам'яток, але вони вдало користуються тим, що мають.

Перед тим як поїхати подорожувати до Німеччини, ви повинні бути готові до поганої погоди, а отже, взяти з собою парасольки, дощові плащі, теплий одяг. Також потрібно знати, що у вас може не бути інтернету (майже у будь якому кафе ві фі відсутній), тому обов'язково завантажте на телефон карту. І взагалі, подорож за кордон дуже відрізняється від домашньої подорожі. Як мінімум мовою, їжею та культурою.

Прилетівши до Берліну близько одинадцятої ранку, ми знайшли свій автобус і доїхали до центру міста. А ось і перша кав'ярня на нашому шляху. До речі, кафе у німців вирізняються: зазвичай, вони маленькі, у червоних відтінках, завжди мають сніданки, багато випічки і малий асортимент кавових напоїв. Взагалі, з кави вони надають перевагу фільтру. Фільтр кава – це альтернативний метод заварювання, напій буде більше насичений, але менш міцний на відміну від еспресо. І якщо вив же потрапили до закладу, вам обов'язково потрібно скуштувати «берлінери» - це смажені пиріжки з джемом притушені цукровою пудрою. Що цікаво, так те, що по всій країні булочки називають «берлінери», а у Берліні – «пиріг із джемом».

Звичайно ми одразу спробували пиріжки, випили каву і пішли далі шукати свої готель. Ми проживали у «V&V Hotel Berlin» – єдине місце, у якому при бронюванні не потрібно сплачувати частину коштів, що є дуже зручним для туристів. Націкавіше, що готель розташований біля дому, у якому в 1922-1923 роках жив український кінорежисер і письменник Олександр Довженко.

Після поселення у нас у номер, настав час виконати план по відвідуванню найпопулярніших місць у Берліні. І наша перша зупинка – Берлінський зоопарк.

Це найстаріший і найвідоміший зоопарк в Німеччині. Тут представлені понад 19 400 тварин близько 1 380 різних видів, тому він має одну з найбільш повних колекцій видів у світі.

Зоопарк схожий на екопарк Фельдмана у Харкові. Більшість тварин знаходяться у вольерах, спроектованих для відтворення їх природного середовища існування. Тут можна знайти і жирафів, і носорогів, і пінгвінів і панд і багато інших тварин. Як ви розумієте, загалом, зоопарк знаходиться бід відкритим небом, але є вольери закриті, там живуть мавпи, для пінгвінів також є окреме приміщення, у якому йде сніг. Є окремий будинок птахів. Тут завезені птахи з різних материків, можна знайти як хвилястих папуг так і палестинську нектарницю.

Також є акваріум, це окреме приміщення, у якому одна з найбільших колекцій водного життя в Європі. Крім риби та інших водних організмів, він є домівкою для більшості рептилій, амфібій і безхребетних зоопарку. А ще приміщення об лаштовані інтерактивними розвагами, так можна більше дізнатись про тварин: коли саме з'явився цей вид, яка їх загальна кількість, що вони їдять. Зоопарк за збереження екології, тому в акваріумі, можна знайти куток, у якому показують різний вид сміття, чому його варту сортувати, скільки він буде розщеплюватись на планеті і яку шкоду він завдає оточуючому світу.

Якщо вам дійсно цікаво провести час із тваринами, то краще відвести на це цілий день. Ми провели в зоопарку більше семи годин, але ,навіть, за такий довгий час ми не побачили усього. Цілий день дощило і багато тварин ховались у вольерах.

Так як у нас було всього чотири дні, ми розробили невеликий план, як пройти усе. У перший день, ми повинні були потрапити до зоопарку і в музей мадам Тюссо. Наступного дня на музейни острів, далі обійти найголовніші

пам'ятки міста. Але все пішло шкереберть уже наступного дня, коли ми пішки вирішили іти до музею мадам Тюссо.

Справа в тому, що всі популярні місця розташовані недалеко один від одного і ми виповнили нашу програму за один день.

Спочатку ми побачили Берлінську телевежу – найвищу споруду Німеччини. Щоб побачити гарний панорамний вид міста, можна піднятися на вежу за 20 євро. Але в наших планах є дешевший спосіб побачити краєвиди міста, тому надовго ми не зупинялись біля споруди.

Далі по дорозі до Брандербурзьких воріт, можна побачити монумент присвячений Великій Вітчизняній війні. Проектували його радянські архітектори. Це великий сад, у якому поховані солдати, що загинули під час війни. Велика стіна з іменами загиблих і багато квітів. Скільки років пройшло, а ми все ще пам'ятаємо.

Не відходячи далеко від монументу, нас зустрічають Брандербурські ворота. Чим взагалі відома ця пам'ятка?

Спочатку квадригу з воріт Наполеон перевіз в Париж, але після поразки полководця, німці повернули скульптур на місце. Але під час Другої світової війни споруда була пошкоджена, а квадрига на ній повністю зруйнована, і відновлювали ворота аж до 1958 року.

Потім, як відомо, Німеччина поділялась на НДР (Німецька Демократична Республіка) і ФРН (Федеративна Республіка Німеччини). Одразу за воротами підіймалась Берлінська стіна і тому вихід то споруди був закритий. Коли республіки об'єднались, Брандербурські ворота стали уособленням нового об'єданого Берліна.

Але будье обачнішими у цьому місці. Тут багато шахраїв, коли ми фотографувались, до нас підійшла молодь і почали просити щоб ми поставили на їх листах підписи. Вони розмовляли з нами англійською мовою. Ми зрозуміли, що вони збирають кошти на апарати для глухонімих людей. Мінімумально ти можеш пожертвувати десять євро. Ми не одразу цього зрозуміли і просто поставили свої підписи, з нас почали вимагати кошти. При чому коли я дістала

свій гаманець, дівчина, що стояла поруч зі мною почала лізти сама за грошима до мого портмане. Мені пощастило, що у мене дійсно лежало у кармані лише десять євро, тому що вона сама потягнула їх, подякувала і пішла просити гроші в інших туристів.

Якщо стояти навпроти пам'ятки і повернути голову вліво, можна побачити Рейхстаг - це символ сучасної Німеччини, архітектурна споруда, яка має свою довгу і непросту історію. На даний момент більшість туристів, які приїхали в Берлін щоб ознайомитися з його визначними пам'ятками, в першу чергу поспішають до відновленого Рейхстагу. Сфотографуватися на тлі будівлі, побудованого в стилі італійського Відродження, за яке свого часу віддали життя десятки тисяч солдатів.

Але нажаль, ми змогли побачити будівлю лише зовні, щоб зайти до приміщення, потрібно пройти процедуру ідентифікації. Тобто попередньо зареєструватись на сайті. І все це робиться не за один день, бажано робити цю процедуру за місяць до поїздки.

Нарешті ми дійшли до музею мадам Тюссо. Скажу чесно, я з дитинства мріяла потрапити до цього музею. У документальних фільмах розповідали, як роблять воскові скульптури. Дуже кропітка робота виготовити фігуру схожу не просто на реальну людину, а зробити копію зірки. Зачіски виготовлені з справжнього волосся.

Завдяки музею воскових фігур, я познайомилась із Джонні Деппом, Бред Пітом, відвідала концерт Кеті Пері, привіталась з канцлером Німеччини – Ангелой Меркель. Маю світлини із світовими моделями, співала на сцені із Джастіном Бібером. Приміряла на собі образ Мерлін Монро і танцювала в кабаре.

Насправді, тут кожен зможе знайти свої кумирів. Тут присутні відомі актори, спортсмени, політичні діячі. Можна приміряти на собі луки улюблених зірок. Пройтись подіумом на італійському показі мод, завітати до гримерки акторів.

А в кінці можна придбати сувенір – зробити зліпок своєї руки.

Втомившись за цілий день ходити пішки, додому ми вирішили поїхати на метро. Варто зазначити, що у Німеччині транспортна система діє інакше ніж в Україні. Є автоматична система, де ви купуєте квиток, коли ви заходите у транспорт, то вам потрібно пробити на ньому час, у який ви зайшли у автобус. І ціна для кожного буде залежати від відстані. Якщо у нас маршрутка коштує п'ять гривень до будь-якої зупинки, то у Німеччині так не працює.

Метро у Берліні набагато чистіше ніж у нас. А ще двері не відкриваються автоматично, тобто якщо вам потрібно зайти або вийти, ви натискаєте на кнопку.

Після важкого дня ми вирішили зайти до кав'ярні: зігрітись чаєм і кавою. Найвідоміше кафе у світі – «Starbucks». Нам здалось, що воно ж переоцінене: кава майже у двічі дорожча ніж у звичайному кафе, а смак – зерна пересмажені, стаканчики з собою дешеві, а тому гарячий напій неможливо нести в руках.

Сьогодні уже третій день нашої подорожі і ми мусимо відвідати Берлінський собор і Музейний острів.

Вперше за ці дні, погода тепла і немає дощу. Від нашого готелю іти до собору більше двох годин. Ми пішли парками і скверами. Весна, усе розквітає і приємно гуляти на свіжому повітрі.

Отже, Берлінський собор або BerlinerDom – це найбільша протестантська церква. Розташований, до речі, на Музейному острові Берліна, що скорочує нам час на пересування.

З зовні – це величезна споруда, яка побудована у готичному стилі. Щоб потрапити всередину, потрібно сплатити сім євро. Але, воно того варте. За додаткові кошти ви можете придбати аудіогід, навіть, українською або російською мовою. Але якщо ви знаєте англійську або німецьку мову, то собор має позначки, інтерактивні брошури і ви можете самостійно вивчати матеріали.

Приміщення має три поверхи. На першому знаходиться костел. Якщо ви були у Львові, то берлінський ні чим не відрізняється від костла Св. Петра та Павла. Вони просто ідентичні.

Других поверх – музей. Тут модна побачити як змінювався собор протягом періоду свого існування. З чого він був побудований раніше, як його реконструювали. Є міні-проекти самої споруди, які у реальності за якихось причин закриті і їх не модна побачити.

Третій поверх – це підйом на дах. Пам'ятаєте, я говорила, що є дешевший спосіб побачити панораму Берліну? Ми піднялись на 98 метрів вгору. По-перше, дуже важко дійти до криші: вузькі коридори і багато закритих дверей. Якщо ви маєте клаустрофобію – не рекомендую. Потім ви 20 хвилин підіймаєтесь по старим, вузьким сходам, які хитаються під вами. І нарешті свіже повітря. Дах є повністю безпечним. Ви можете його обійти по колу і побачити усі пам'ятки.

На Берлінський собор ми втратили близько п'яти годин, але це можна назвати поверховою екскурсією. Моя порада – не потрібно в один день іти і в музейни острів і в собор, вам не вистачить часу. Краще виділіть на це два дні.

Тут розташовано п'ять музеїв. Квиток на одну людину коштує 18 євро, але ви зможете придбати його за 9 євро, якщо маєте собою студентський. Навіть, якщо він не європейського зразку, а український.

Перед нами нелега задача – п'ять музеїв і п'ять годин. Скажу чесно, ми не встигли відвідати усі галереї.

Отже, у наш квиток входить: Музей Боде (Bode Museum), Пергамон (Pergamonmuseum Berlin), Стара національна галерея (Alte Nationalgalerie), Новий музей (Neues Museum), Старий музей (Altes Museum).

Звичайно, це не одне приміщення, а п'ять різних будівель, які розташовані поруч один з один.

Перша зупинка - Пергамський музей. Він зібрав у собі експонати: стародавньої Греції, стародавнього Риму, Азії та ісламських держав.

Музей визнаний одним з кращих в світі. Знаменитий воротами Мілетського ринку і воротами Іштар. Він має шість поверхів і кожен з них присвячений різним культурам і стилям.

Далі, з південного заходу ми потрапляємо до Нового музею. Він представляє на своїй території експозицію Єгипетського музею і збори папірусів.

Нам тут дуже сподобалося. Хто мріяв побувати у Єгипті? Достатньо прийти сюди. Тут же можна знайти знаменитий бюст Нефертіті.

Коли ми втомились від історії, ми вирішили піти до Старої національної галереї.

Це єдина споруда, яка гарно виглядає не лише всередині. За стилем будівля нагадує античний храм, перед яким розкинулася зелена галявина. Якщо ви сядете відпочити, то музейні скульптури із задоволенням складуть вам компанію. Доричні колонади обмежують зелену зону біля самої річки.

Експозиції Старої національної галереї це - скульптури і живопис XIX століття. Включають в себе як роботи імпресіоністів, так і назарійські фрески.

Нажаль, ми не встигли розгледіти усі приміщення. І нам здається, що для острова мало навіть, одного дня. Якщо ви дійсно хочете поглибитись у культуру та історію не лише Німеччини, але й усього стародавнього світу, вам однозанчо потрібно купувати квиток на кілька днів.

У нас залишився останній день, а ми вже встигли відвідати усі історичні пам'ятки міста.

Але є одне місце, про яке ми вде згадували раніше, але забули відвідати – Берлінська стіна.

Як справжній турист, для повнох картини, вам потрібно побачити її наживо. Місце у якому знаходиться стіна, не навіює гарних спогадів. Якщо центральна частина міста виглядає охайно, немає сміття, безхатченків. То у цьому районі дуже брудно. А поруч знаходиться річка і тут ще дуже вітряно. Але Берлінська стіна варта уваги. Вона не просто є важливою історичною пам'яткою. Зараз це арт-галерея.. Огрожа повністю розписана малюнками, віршами. Нажаль, серед усіх робіт найпопулярнішою є лише «Братський поцілунок: Хонеккер – Брежнев». Хоча там є малюнки, які варті набагато більше уваги: вони соціального характеру. Наприклад, про мир у світі, про війну, про голод.

І нарешті, після довгих екскурсій ми дійдемо до традиційної кухні. На весь світ Німеччина відом своїми сосисками «кері вюрст». Вони подають її із

картоплею фрі, але тут вона має іншу назву «поммес». Дійсно, сосиска смачна, моя рекомендація – брати дитячі порції, тому що дорослу важко осилити. Німецька кухня впринципі важка для нашого шлунку. Шніцелі, бюргери, дьонери, картопля, важко знайти суп. Тому будьте готові, що вам доведеться їсти дуже жирну їжу, тому не забудьте покласти в аптечку активоване вугілля.

Чотири дні у Берліні промайнули дуже швидко, і на жаль, багато чого залишилось непобаченим. Обіцяю повернутись сюди і довести справу до кінця.

ВИСНОВКИ

Для написання бакалаврської роботи ми опрацювали теоретичну частину, використовуючи додаткову літературу, аналізуючи матеріали відомих подорожніх нарисовців. Ми з'ясували, що таке подорожній нарис, впринципі, публіцистика та як поєднувати у журналістському матеріалі художні елементи і факти. Дішли висновку, що матеріали художньо-публіцистичного жанру більш близькі реципієнтові й приємніші для сприйняття. У таких текстах можна підняти проблемні питання, описати цікаву особистість, змалювати її портрет і риси характеру, розповісти про несподівану подію чи захоплюючу подорож.

Проаналізували онлайн-видання такі як, «День», «Газета по-українськи», «Країна», «Новое время» щодо наявності подорожніх нарисів, знайшли альтернативні види опису подорожей, більш сучасні, наприклад, тревелог. Варто зазначити, що терміни суттєво відрізняються, адже подорожній нарис є журналістським матеріалом, в основі якого закладена проблема або факт. А тревелог відноситься до літератури non-fiction, при цьому зараз він є більш популярним на просторах онлайн-видань. Тому актуальність написання матеріалів на означену тематику визначилась не достатньою їх кількістю в ЗМІ.

На основі здобутих теоретичних знань сформували власний інформаційний продукт, до якого ввійшли три подорожні нариси. На нашу думку, у них висвітлюються актуальні питання сьогодення.

На практиці зрозуміли, що перед журналістом стоїть нелегка задача при створенні публіцистичного матеріалу. Перед тим як почати писати, потрібно визначитись з темою. І якщо нам, як студентам, достатньо було самим визначитись із темою, то журналістам, зазвичай дає завдання редакція. Після того, як у вас сформувався задум, вам потрібно знайти героїв для матеріалу, у нашому випадку потрібно знайти локації. Добре, якщо ти пишеш про місто, у якому провів свою відпустку, складніше з відрядженням. Потім після власних спостережень автор повинен відокремити факти, проблеми та емоції. Важко бути об'єктивним, описуючи події, які бачиш на власні очі. Тому після написання

тексту, вам потрібно його ще відкласти на кілька діб, а потім більшу половину прибрати, тому що вона занадто суб'єтивна та емоційна. Але при цьому публіцистика може і, навіть, повинна містити в собі художні прийоми, тому автор постійно ходить на межі, йому потрібно знайти баланс між усіма поставленими перед ним задачами.